

Oefeningen in forensische opsporing

Opgeschminkte lijkvlekken

Forensics is een wondermiddel, maar ook noeste arbeid. Jeroen Hofman ging mee op oefening met studenten.

foto's Jeroen Hofman tekst Harry Lensink

Een speciale camera detecteert biologisch materiaal (bloed, sperma, et cetera) dat onzichtbaar is voor het menselijk oog

'Ze moeten goed kijken, luisteren en ruiken. En niets veronderstellen'

Daar ligt ze. Op een plank, in haar ondergoed, met een baby boven haar hoofd. Rondom poppen net als zij, de meeste naakt. Misschien geeft dat beeld wel het beste weer hoe alledaags, hoe triviaal het onderzoek naar een gewelddadige dood kan zijn. 'Ik verbaasde me vooral over de roze crocs aan haar voeten,' zegt fotograaf Jeroen Hofman. 'De mensen van de Politieacademie zien dat al lang niet meer. Hoewel ze de kinderpoppen afdekken, als er bezoek komt. Dat is dan blijkbaar toch te confronterend.' Met zijn project *Forensics* wil Hofman laten zien hoe techniek wordt gebruikt om de waarheid te achterhalen. Hij kreeg toestemming om te fotograferen bij het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) en de politieopleidingen in Apeldoorn en Ossendrecht. Het levert steriele, lugubere en vervreemdende scènes op. Neem het lichaam op de schouwtafel. Wie goed kijkt, ziet de lijkvlekken. Die zijn er opgeschminkt. De vermeende dode is een figurant van Lotus ('Landelijke opleiding tot uitbeelding slachtoffers'). Geen pop, maar een echt mens dus. Dat alles om de werkelijkheid zo

dicht mogelijk te benaderen. De man in de grijze onderbroek poseerde een moment eerder staand voor de fotograaf. In zijn rug zit een mes. 'Het ging om een bestaande casus. Een roofmoord,' vertelt Hofman. 'Daarna werd het mes uit... eh... van z'n rug gehaald voor hij op de schouwtafel ging.' Toen de fotograaf zijn werk nadien aan de figuranten toonde, vonden sommigen dat confronterend. 'Ze waren onder de indruk van de echtheid.' Hij vond het zelf ook creepy: sta je een 'lijk' te fotograferen dat een ogenblik later opstaat van de onderzoekstafel. 'Inderdaad, zombie-achtig. Maar niemand van de aanwezigen maakte er grappen over. Het is serieus werk, geen poppenkast.'

Bloedspattenpatroon

Forensics is een wondermiddel. Opsporing wordt steeds accurater, met dank aan de rekenkracht van computers en het voortschrijdend inzicht in de uniciteit van het menselijk DNA. Maar uiteindelijk is het ook domweg noeste arbeid en 'ouderwets' rechercheren. Hofman verbaasde zich er over hoe nauwkeurig de rechercheurs in opleiding te werk gaan. Hoe ze te allen tijde willen voorkomen een

plaats delict te besmetten. Zie de foto met de plastic *stepping plates*, waarmee de rechercheur de kamer betreedt zonder zoolafdrukken achter te laten. Gehuld in het iconische witte pak, met mondkapje en haarnetje, maakt hij een opname met een 3D-camera. Daarmee kan hij een uiterst realistisch computermodel maken van de plaats delict die keer op keer kan worden gebruikt bij de beantwoording van de onderzoeksvragen. Wat was de precieze locatie van het meubilair? Had de verdachte wel voldoende ruimte om uit te halen met het mes? Hoe ziet het bloedspattenpatroon er uit? Hofman zag hoe de speurders in spe er alles aan doen om de werkelijkheid zo dicht mogelijk te benaderen. Op het terrein van de politieacademie in Apeldoorn worden bijvoorbeeld plastic skeletten begraven die zijn omkleed met dierlijk vlees. Na drie maanden krijgen de studenten de opdracht om de locatie van de 'lijken' te traceren, onder andere met behulp van prikstokken. 'Bij al die handelingen proberen ze vooral goed te kijken, te luisteren te ruiken,' weet Hofman. 'En niets te veronderstellen. Ze moeten er voor waken dat hun fantasie met hen aan de haal gaat.' ■

Met behulp van een *motion pack* worden de mogelijke bewegingen van de dader in een 3D-animatie vastgelegd. Deze animatie kan gebruikt worden voor reconstructies

Poppen ten behoeve van oefeningen op een gesimuleerde plaats delict

Via *stepping plates* heeft de forensisch onderzoeker het slachtoffer bereikt. Met een 3D-handscanner wordt het slachtoffer op de gesimuleerde plaats delict in detail in 3D vastgelegd

Een acteur van Lotus, de 'Landelijke opleiding tot uitbeelding slachtoffers', tijdens de nabootsing van een waargebeurde moordzaak

Studenten leren een lijk onderzoeken met behulp van een acteur

Op de trainingsdag forensische wapenanalyse